

Den forretnings- og markeds-mæssige forståelse har været totalt fraværende ved udviklingen af de nye regionale vækstfora – Udfordrer regionernes eksistensberettigelse.

LEDER SIDE 4

Nyhedernes Tænk tank

Mandagmorgen

Hård erhvervsdom over vækstfora:

“Jeg er vildt frustreret. Det tror jeg faktisk flere er. Jeg er stadig meget i tvivl om, hvor det lige er, vi er på vej hen.”

Strukturfejl

Skarp kritik af de nye regionale vækstfora

Erhvervsledere føler sig spundet ind i en politisk proces, de ikke har indflydelse på

ET AF DE HIDTIL MEST AMBITIØSE ERHVERVSPOLITISKE PROJEKTER – etableringen af regionale vækstfora – er tilsyneladende på vej ud af et sidespor. Det udsættes nu for hård kritik af en række af erhvervslivets medlemmer. Mange føler sig spundet ind i en politisk proces, de ikke har indflydelse på, og hvor konklusionerne er vedtaget på forhånd. “Formanden er politiker, og der er mange borgmestre og gamle amtspolitikere med, så hvis ikke du er en gammel, dreven politiker, kan det godt være svært at få indflydelse,” siger koncerndirektør Hans Kirk, Danfoss, medlem af Vækstforum Syddanmark. Direktør Søren Pedersen fra byggevirksomheden HP Gruppen i Nordjylland lægger ikke skjul på sin store frustration. Han oplever, at mange erhvervsfolk har svært ved at finde ud af systemet. Andre peger over for Ugebrevet på, at regionernes erhvervsudviklingsstrategier og handlingsplaner indtil videre er alt for brede og stritter i for mange retninger. **SIDE 25**

Politisk selvmål

Vælgeranalyse: Kvalitetsreformen kan blive statsministerens akilleshæl

Har udløst historisk høje forventninger

STATSMINISTERENS MASTERPLAN FOR EN KVALITETSREFORM risikerer at slå fejl. Den stort anlagte reform har ikke styrket regeringens velfærdsimage, og hele manøvren har virket stik mod hensigten: Fra at skulle sikre mere kvalitet for pengene har den i stedet udløst et historisk forventningspres i befolkningen om flere ansatte i den offentlige sektor – og en markant højere løn til medarbejderne. Det viser en undersøgelse, som Mandag Morgen har foretaget af vælgernes holdninger til kvalitetsreformen. Aldrig tidligere i nyere politisk historie har ønsket om at bruge flere penge på den offentlige sektor været større. Og aldrig har ønsket om skattelettelse været mindre. Det kan give regeringen alvorlige problemer. Til gengæld er det en gave til oppositionen og vil gøre udfaldet af en eventuel valgkamp uforudsigeligt. **SIDE 6**

Politisk spil hæmmer regional erhvervsudvikling

Bendt Bendtsens prestigeprojekt på vej ud af sidespor – Vækstfora fedter rundt i politisk spin – Favner for mange aktører – Politiske dobbeltroller skaber frustration blandt erhvervsfolk – Savner indflydelse, fokus og fremdrift

“DET VIRKER SOM EN *COVER YOUR ASS*-MÅNØVRE.” Direktør for HP Gruppen, en af Nordjyllands største bygningsentreprenører med 230 ansatte, Søren Pedersen, er frustreret. Han har været byggesektorens repræsentant i Vækstforum Nordsjælland, siden det blev oprettet tilbage i 2005. Men han har endnu svært ved at gennemskue sin rolle i konstruktionen. Han har i det hele taget svært ved at spore fremdriften i hele det projekt, Økonomi- og Erhvervsministeriet har sat i gang for at forankre globaliseringsstrategien i regionerne.

“Jeg er vildt frustreret. Og det tror jeg faktisk, at flere er. Jeg får en del opringninger fra erhvervsfolk, som forsøger at komme ind i det her system. De kan ikke rigtig finde ud af hvordan. Og det kan jeg saftsusemig godt forstå. Jeg sidder i det. Og jeg er måske ikke lige så forvirret. Men jeg er stadig meget i tvivl om, hvor det lige er, vi er på vej hen.”

Søren Pedersens frustration bunder i, at arbejdet i de regionale vækstfora, der skal formulere regionernes fremtidige erhvervs politik, hidtil er foregået efter en meget politisk skabelon. Og han har en ubehagelig fornemmelse af, at erhvervslivets rolle til en vis grad er at legitimere beslutninger, der allerede er truffet i det politiske bagland.

“Det virker bl.a., som om vi skal neutraliseres ved, at sekretariatet, forud for møderne, dænger os til i papirer. Rekordene er 900 sider op til et møde. Materialet kommer typisk om fredagen, og vi har møde om tirsdagen. Det er fuldstændig absurd. Det er *cover your ass*: Om ikke andet, kan man sige, at vi i hvert fald er blevet orienteret,” siger Søren Pedersen.

Det er tydeligt, at han er en mand, der ikke brænder inde med sine frustrationer. Men det er lige så tydeligt, at han i denne forbindelse heller ikke er ene om dem.

Ugebrevets analyse afslører, at flere af erhvervslivets repræsentanter i Erhvervsministeriets ambitiøse prestigeprojekt føler lige så meget afmagt over for det hidtidige forløb. Analysen, der er baseret på samtaler med erhvervs- og organisationsfolk, forskere samt politikere fra regioner og kommuner, viser, at processen er låst fast i en tung politisk struktur. Den domineres af garvede politikere, som har sat sig massivt på ledelsen af de regionale vækstfora. Og arbejdet går ofte hen over hovedet på de menige erhvervsfolk i de enkelte vækstfora. Erhvervsledere, som ofte kommer fra vidt forskellige brancher og ikke kender hinanden i forvejen. Som koncerndirektør i Danfoss, Hans Kirk, der sidder med i Vækstforum Syddanmark, siger:

Private frustrationer

Erhvervsudviklingsarbejdet går hen over hovedet på de menige erhvervsfolk i de enkelte vækstfora.

.....

Tordenskjolds soldater

Fire ud af seks vækstfora ledes af den tidligere amtsborgmester, som samtidig er formand for regionsrådet.

“Formanden er politiker, og der er mange borgmestre og gamle amtspolitikere med. Så hvis ikke du er en gammel, dreven politiker, kan det godt være lidt svært at få indflydelse. I stedet for at diskutere åbent går man mere op i at søge flertal for sine egne holdninger. I andre tilfælde har jeg haft et indtryk af, at der allerede er indgået aftaler, inden vi har holdt et møde.”

Ifølge Ugebrevets kilder er der en overhængende fare for, at projektet syrer til i politisk fnidder. Indtil videre har det mest vist sig i form af en træg proces og mangel på præcision og prioritering i de foreløbige strategier, handlingsplaner og partnerskabsaftaler. Men processen tærer på erhvervsfolkernes tålmodighed. Og de kommende måneder, hvor vækstforaene skal indstille projekter og aktiviteter til de regionale udviklingsmidler, bliver en prøve på, om det vil lykkes at skabe det ejerskab i erhvervslivet, som er helt afgørende for, om den nye regionale erhvervsudvikling bliver en succes.

For direktør i koncernen Nielsen & Nielsen Holding, C. C. Nielsen, der sidder med i formandskabet for Vækstforum Syddanmark, er valget i den forbindelse enkelt:

“Så længe jeg føler, at vi er med til at gøre en forskel, fortsætter jeg. Men går man efter benene i stedet for bolden, falder min interesse til nul med det samme. Det er ikke sjovt som erhvervsmand, hvis du ikke bruges fornuftigt, men bare er et stempel, så det ser pænere ud. Så hopper kæden altså af for mig. Og det tror jeg også, at den gør for mange andre.”

Direktør i Grundfos, Lars Aagaard, der sidder med i formandskabet i Vækstforum Midtjylland, henstiller til, at den kommende periode bliver en læringsproces for alle parter:

“Som erhvervsleder skal man lige lære, hvordan spillet kører. Men det er vigtigt, at læringen går begge veje. Ellers mister folk interessen. Der er risiko for, at det bliver for politisk,” siger han.

Den gamle garde

Det grundlæggende problem ved Bendt Bendtsens stort anlagte reform af den regionale erhvervsudvikling er, at den reelt er låst fast i gamle politiske rammer. Godt nok har struktur-reformen skabt helt nye kasser i form af regionsråd, vækstfora, nye kommuner og ikke mindst et nationalt vækstråd, der skal rådgive regeringen om erhvervsudvikling og vækstpolitik. Men det er langt hen ad vejen de gamle amtspolitikere, der drev den tidligere erhvervsudvikling, som i dag også står i spidsen for det nye projekt. Og som Søren Pedersen siger:

“De gamle amtspolitikere har jo ikke haft tradition for at bringe erhvervslivet ind i de her processer. Og jeg tror faktisk, det forvirrer dem lidt også.”

De nye regionale erhvervsudviklingsstrategier er således designet i de seks regionale vækstfora. Hvert enkelt forum består af et bredt udvalg af interessenter fra det regional- og kommunalpolitiske opland, lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer, vidensinstitutioner og erhvervsliv. Men i fire ud af seks regioner ledes vækstforummet af den tidligere amtsborgmester, som samtidig er formand for regionsrådet. I et tilfælde har man valgt en menig politiker fra regionsrådet til formand for vækstforummet. Og kun i Vækstforum Bornholm, der i øvrigt hører under Hovedstadens Regionsråd, har man sat en erhvervsmand bag roret i form af direktør Lars Nørby Johansen. Alle formænd er desuden samlet i Danmarks Vækstråd, som er regionernes forbindelse til erhvervsministeren. Se figur.

Den tætte forbindelse mellem de politiske regionsråd og vækstfora vækker bekymring blandt erhvervsrepræsentanterne. På papiret er et vækstforum en selvstændig enhed under regionsrådene. Men de to instanser deler sekretariat og i de fleste tilfælde formand. Og den konstellation er en sprængfarlig cocktail, der kun venter på at blive udnyttet uheldigt.

“Man er på en form for konfliktkurs. Og jeg mener, at der kan og vil opstå et problem,” siger C. C. Nielsen: “Problemstillingen er, at vækstforaene består frivillige mennesker, som tilbyder at komme 4-5 gange om året. Men det er ikke sådan, at vi har nogen føling med det, der sker. Vi er derfor fuldstændig afhængige af den information, som sekretariatene forsyner os med. I den forbindelse er der en risiko for, at vi bliver fodret med informationer om det, som politikerne i regionsrådet ønsker at fremme. Men ikke om øvrige muligheder.”

C. C. Nielsen har gjort opmærksom på sine bekymringer. Både over for Vækstforum Syddanmark og over for embedsværket i Økonomi- og Erhvervsministeriet.

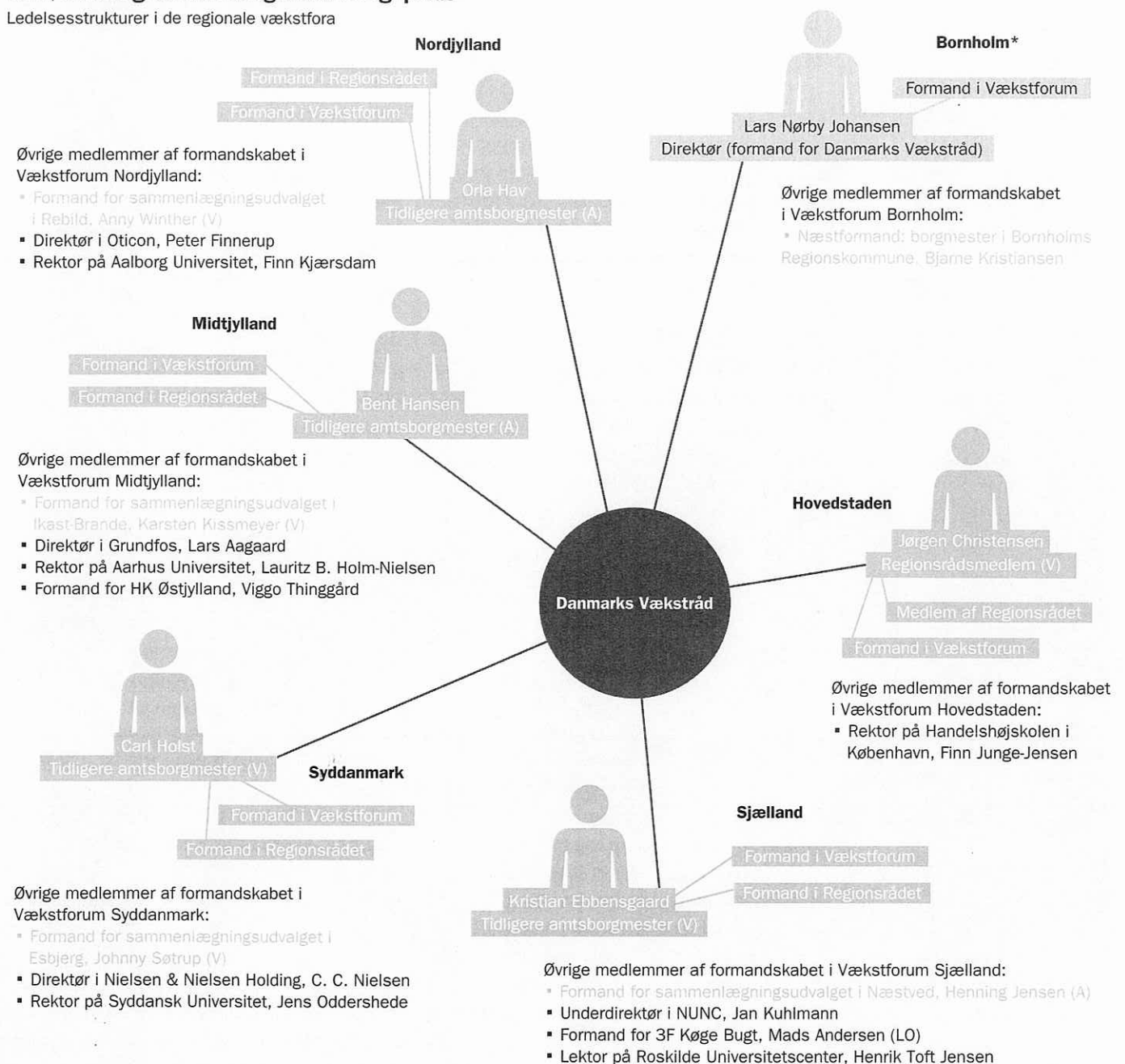
“Men politikerne siger, at det ikke er et problem. De har en vis evne til at mene, at de kan inddele deres hjerner i forskellige afdelinger. De er aldrig inhabile,” siger C. C. Nielsen.

I Vækstforum Nordjylland, hvor tidligere amtsborgmester Orla Hav blev valgt til formand, påpegede gårdejer Kathrine M. Jensen allerede på det konstituerende møde i maj 2006 habilitetsproblemet. Det blev derfor vedtaget at oprette et formandskab med flere repræsentanter. Og Kathrine

De fleste vækstfora har stækket den politiske formands rolle ved at oprette formandskaber.

MM | De tidligere amtsborgmestres legeplads

Ledelsesstrukturer i de regionale vækstfora

Figur 1: En gammel garde af tidligere amtsborgmestre sidder massivt på ledelsen af den fornyelse, der skal gøre danske regioner til verdens mest konkurrencedygtige.

Note*: Bornholm hører under Region Hovedstad.
Kilde: Ugebrevet Mandag Morgen.

M. Jensen gennemtrumfede en konsekvent retelse af "formand" til "formandskab" i vækstforummets forretningsorden.

"Efter de justeringer føler jeg, at erhvervsgruppen har fået mere lydhørhed i vækstforum. Selvom mit mål var og er, at det er en erhvervsmand, der skal lede processen, da det her drejer sig om erhvervsudvikling," siger Kathrine M. Jensen.

Mere magt til erhvervslivet

I dag styres de fleste vækstfora, som i Nordjylland, af formandskaber. Og erhvervsgrupperne har til en hvis grad taget ved lære af den politiske proces. Således er det i de fleste vækstfora blevet kutyme, at erhvervsgruppen, der består af seks erhvervsfolk fra forskellige brancher, samles inden møderne for at diskutere dagsordenen.

"Det har vi brug for. Vi er så spredte og kend-

.....

For mange kokke

Et stort flot idekatalog skal please alle. Men der er så mange punkter, at man ikke kan gå i dybden med noget.

te ikke hinanden i forvejen. Så der er behov for, at vi taler dagsordenen igennem en til to timer, så vi kan bakke hinanden op på selve vækstforum-mødet,” siger Kathrine M. Jensen.

Fra Vækstforum Sjælland taler Jane Strange Nielsen, direktør for hotel og conferencecentret Sørup Herregaard, for, at koordineringen er alfa omega for, at erhvervslivet kan tale med en stærkere stemme: “I starten sad vi lidt med åben mund og polypper, fordi vi ikke havde en pind forstand på alle de uskrevne love, der er blandt politikere. Men i dag mødes erhvervsgruppen for at lægge slagplaner for, hvem der siger hvad på de egentlige vækstforummøder. Det er vi nødt til for at tale med en stærkere stemme. Og desuden har den politiske gruppe altid gjort det her.”

effektive. Desuden mener han, at politikerne skal udvikle mere mod til at vælge nye veje i struktureringen af indsatsen. Bl.a. hvad angår oprettelsen af de nye væksthuse, der skal fremme vækstiværksætteres betingelser i regionerne, og netop nu står for at definere sig i forhold til den regionale erhvervsindsats: “Når man ser på, hvem der sidder i bestyrelserne, er det gamle, garvede politikere, der bare har været med for lang tid. Jeg tror ikke, de vil kunne tiltrække iværksættere. Men modet til at vælge andre end Tordenskjolds soldater er ikke tilstede.”

Der er i øvrigt den detalje ved væksthuse, at de sorteres under kommunerne og derved ligger uden for de regionale vækstforas rækkevidde. Og som Søren Pedersen i den forbindelse

.....

Jeg frygter, at det bliver, som det historisk set har været: At der bliver produceret et hav af analyser og rapporter.

Søren Pedersen, direktør

Etablering af formandskaber og erhvervsgruppemøder har givet erhvervslivet et bedre talerør. Men det har samtidig været med til at gøre processen mere træg. Og der skal markant mere fremdrift til for at bevare engagementet hos de mange interessenter, der er involveret i udviklingen af den nye regionale erhvervspolitik. Som vicedirektør i Håndværksrådet Ane Buch, der også er medlem af Danmarks Vækstråd, siger:

“Man skal tænke på, at rigtig mange jo er engageret i det her vækstforarbejde i øjeblikket. Både fra erhvervslivet og fra uddannelsesinstitutioner, kommuner og regioner. Hvis man skal opretholde gejsten og engagementet for arbejdet, så skal der diskues op med nogle mere synlige resultater.”

Ugebrevets erhvervsilder er enige om, at processen forløber fodslæbende langsomt og bærer præg af alt for store kompromiser og en manglende evne til at fokusere. Ifølge malermester Glenn Larsen, Vækstforum Hovedstaden, handler det om, at der er alt for mange involveret i processen: “Man prøver at *please* alle ved at strikke et stort, flot idekatalog sammen, men der er så mange punkter, at man ikke kan gå i dybden med noget.”

Glenn Larsen mener, at vækstforaene burde barberes ned til halv størrelse for at blive mere

konstaterer: “Det virker, som om man har opbygget to parallelle organisationer. Jeg ved ikke, hvad de skal lave.”

Den nordjyske entreprenør har sin egen opskrift på, hvordan processen bringes på rette spor igen: “Man burde koge de enkelte vækstfora ned medlemsmæssigt, og jeg så gerne, at de blev politikerfri zone. I hvert fald bør der være en overvægt af erhvervsrepræsentanter, og så bør vi være mere uafhængige af regionsrådet.”

Efter Søren Pedersens overbevisning ville den mest effektive constellation være at indrette vækstforaene som rene erhvervsfora med professionelle bestyrelser. Det ville også sikre forankringen og ejerskabet for den nye erhvervsudviklingsindsats i erhvervslivet, som er helt essentiel for, at det bliver en succes. Men det tør han ikke selv håbe på:

“Jeg frygter, at det bliver, som det historisk set har været: At der bliver produceret et hav af analyser og rapporter. Pengene vil gå til konsulenter, der skal være katalysatorer for udviklingen. Og det udvikler sig sandsynligvis til en hob af papirer. Det har vi nok af i forvejen. Men implementeringen og det operationelle, det kan jeg godt være bekymret for.”

Kritikken af den politiske struktur og ledelse forbavser politikerne: “Det kommer lidt bag på

Politikere afviser kritikken. Opfordrer til dialog.

mig. Jeg har ikke hørt kritikken før. Og hvis der var problemer, havde jeg forventet, at de kom ind igennem fordøren og blev forelagt på møderne. Men jeg ved selvfølgelig ikke, hvad der bliver snakket om i krogene,” siger formand for Danske Regioner, Bent Hansen.

Han er selv en af dem, der som formand for såvel Midtjylland regionsråd som vækstforum bærer flere kasketter. Han erkender, at dobbeltrollen var noget, man diskuterede voldsomt i forbindelse med etableringen af de midlertidige vækstfora for to år siden. Men han mener ikke længere, at det er noget problem:

“Det er derfor, der blev oprettet formandskaber, formøder og åbne sekretariater. Og jeg har ikke hørt andet end, at samarbejdet i dag fungerer fint de fleste steder. Er der fortsat nogen, der mener, der er problemer, må man klare det i de pågældende vækstfora. Og så synes jeg, at vi skulle koncentrere os om at tage fat på den konkrete opgave i stedet for at diskutere, hvem der har flest fjer på.”

Alle vil det samme

Et andet problem er, at der er et *missing link* mellem de forskellige regioners erhvervsudviklingsindsats. Alle regioners strategier og handlingsplaner er meget ambitiøse. Men de peger i alle retninger og lider under manglende koordinering og uklare succeskriterier. Se også Ugebreve nr. 13, april 2007.

Det problem har der været en klar forventning om, at de nye partnerskabsaftaler, som blev offentliggjort kort før sommerferien, skulle råde bod på. Hensigten med aftalerne var, ifølge Erhvervsministeriets tidligere udmeldinger, at “sikre globaliseringsstrategiens regionale forankring” samt “være et centralt element i udmøntningen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier”. Men reelt tager aftalerne mere form af skabelonagtige dokumenter, der overvejende gentager hovedpunkterne i de regionale handlingsplaner samt hovedpunkterne i den nationale globaliseringsstrategi.

“Jeg havde forventet noget mere forpligtende. Både fra statslig side, men også fra den regionale side. At man bandt sig mere op på gensidige aftaler,” siger Ane Buch, der især efterspørger et større regionalt aftryk på aftalerne.

Den opfattelse deler rektor for Syddansk Universitet Jens Oddershede, der sidder med i det Vækstforum Syddanmark: “Aftalerne er ikke særligt præcise eller detaljerede. De handler meget om, hvilke overordnede områder regionerne skal engagere sig i, men ikke så meget om, hvad

staten skal gøre. Det trækker nærmest i retning af, at de seks organisationer kan operere helt uafhængigt af hinanden. Og det er vel ikke meningen,” siger Jens Oddershede.

Fra Ingeniørforeningen IDA, der følger processen intenst, påpeges det, at det er helt afgørende for regeringens globaliseringsstrategi, at koordineringen bliver bedre:

“Den helt store udfordring er, at flere regioner konkurrerer om at lave klynger og videnscentre inden for samme område. Indtil videre er man i handlingsplaner og partnerskabsaftaler hoppet med på alt. Der har manglet en ansvarsfuld projektledelse med mod til at vælge, hvor der skal sættes på hvad. Det er det største problem, som vi ser det,” siger formand for IDA Lars Bytoft. Han mener, at den rolle burde være udfyldt af Danmarks Vækstråd, som er det officielle bindeled mellem den nationale og den regionale erhvervsindsatsning:

“Vækstrådet har ikke haft den koordinerede funktion, man med rette kunne forvente. Det burde have haft mod og mandshjerte til allerede nu at stille krav til, hvad det er for nogle indsats, regionerne går ind på, så de konkurrerer internationalt og ikke mod hinanden.”

I Vækstrådet tager formand Lars Nørby Johansen kritikken til sig: “I forhold til partnerskabsaftalerne har Vækstrådets rolle været for marginal. Pludselig var de bilaterale aftaler mellem de enkelte vækstfora og regeringen godt i gang, og vi kom for sent ind,” indrømmer Lars Nørby Johansen.

Han mener, at det er oplagt, at Vækstrådet fremover påtager sig en stærkere og mere koordinerende rolle: “Danmarks Vækstråd bør i det hele taget være stærkt nok til også at prioritere den regionale indsats på området.”

Også i den politiske ledelse i regionerne er man blevet opmærksomme på problemstillingen. Danske Regioner, der er paraplyorganisation for regionsrådene, er således i gang med at kortlægge, hvor de største knaster og overlap er i forhold til de regionale erhvervsudviklingsstrategier. Med udgangspunkt i kortlægningen mødes regionernes udviklingsdirektører 31. august for at diskutere koordinering og samarbejde omkring de berørte områder. **MM**

Bjarke Wiegand | bw@mm.dk

En ommer

Vækstrådet har ikke spillet den koordinerende rolle, man med rette kunne forvente.